Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1993–1994

23 448 Voorlichting als instrument van milieubeleid

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 25 oktober 1993

Tijdens het begrotingsonderzoek op 14 oktober jl. bleek behoefte te bestaan aan een nadere toelichting op het voorgenomen milieuvoorlichtingsprogramma voor 1994. In aansluiting op de brief van 8 oktober 1993 (23 448, nr. 1) zend ik u hierbij de gewenste **aanvullende informatie**.

Eerst wordt uiteengezet op welke wijze wordt gekomen tot een zo sober mogelijk, maar adequaat voorlichtingsbeleid op milieugebied. Overigens gelden ook voor de overige beleidsterreinen van het ministerie van VROM dezelfde overwegingen en globaal dezelfde middelenbesteding naar voorlichtingscategorieën.

Tevens wordt het indicatieve overzicht van de hoofdlijnen van het Milieuprogramma voor 1994 uit de voornoemde brief aan de Tweede Kamer toegelicht, waarbij wordt aangeduid welke categorie van voorlichting het betreft. Er wordt onderscheid gemaakt naar openbaarheids- en dienstverlenende voorlichting, welke op grond van de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) dient plaats te vinden, en instrumentele voorlichting. Bij deze laatste functie richt voorlichting zich als instrument van het milieubeleid op het – mede – realiseren van veranderingen in kennis, houding en gedrag bij de doelgroepen. Ruwweg een derde van de financiële middelen uit het voorlichtingsbudget wordt besteed aan instrumentele doelstellingen.

Het grootste deel van de middelen wordt besteed aan passieve en actieve voorlichtingstaken die voortvloeien uit de WOB.

Het zo sober mogelijk uitvoeren van het voorlichtingsbeleid geschiedt op de volgende manieren:

1. de inzet van voorlichtingscapaciteit en -middelen wordt gericht op prioritaire beleidsterreinen en -onderwerpen;
2. dienstverlenende voorlichting, een kerntaak op grond van de WOB, wordt zonder franje uitgevoerd. Concreet houdt dit in: eenvoudig vormgegeven middelen (één steunkleur) en waar mogelijk taken overlaten aan «derden»;

315142F
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgeverij Plantijnstraat
's-Gravenhage 1993

3. beperking van het aantal instrumentele campagnes en zoveel mogelijk integratie van activiteiten, ook vanuit verschillende ministeries;
4. scherpe prioriteitsstelling in het totaal van de overige voorlichtingsactiviteiten. Ter indicatie: slechts ongeveer 50% van de beleidsmatig gewenste activiteiten wordt jaarlijks gehonoreerd binnen de centrale voorlichtingsprogrammering;
5. efficiency-verhoging bij de produktie, uitvoering en verspreiding van voorlichtingsmateriaal.

Eén en ander heeft geresulteerd in een meerjarig basispakket van voorlichtingsactiviteiten. Hierbinnen zijn de volgende kortingen verwerkt: GEO f 2,861 miljoen voor 1993 en f 2,595 miljoen voor 1994 en navolgende jaren, ombuiging op de Rijksbegroting van f 1,159 miljoen in 1993 en f 0,805 miljoen in 1994. Recentelijk is verwerkt de structurele korting van f 1,563 miljoen als gevolg van het amendement-Melkert-v.d. Vaart. Door deze korting is de oorspronkelijke begroting (exclusief suppletie) met bijna 25% verminderd.

In concrete vorm heeft deze taakstelling plaatsgevonden door het aantal jaarlijkse grote massamediale campagnes van VROM terug te brengen tot vier. Zo zijn de voorgenomen massamediale campagnes voor de onderwerpen verdroging en binnenmilieu voorlopig uitgesteld. Bovendien zijn met name op het terrein van de afvalvoorlichting vele afzonderlijke activiteiten geïntegreerd in een overkoepelende aanpak, hetgeen zowel communicatief als financieel voordelen biedt. Ook de gewenste campagne ter bevordering van een draagvlak voor het bodembeleid is komen te vervallen, evenals de voortzetting van de campagne gericht op de pleziervaart. De voorlichtingscampagnes over diverse onderwerpen die raakvlakken hebben met andere departementen gebeuren in toenemende mate gezamenlijk. Dit betreft activiteiten inzake de klimaatsveranderings- en energiebesparingsproblematiek en milieutechnologie, waarbij al sinds 1990 wordt samengewerkt met EZ en Energiened. De voorlichting gericht op het reduceren van de automobiliteit wordt gevoerd door V&W, daarbij ondersteund door VROM. Ook de voorlichting betreffende een milieuverantwoorde produktie en consumptie van voedingsmiddelen met name landbouwprodukten, wordt in nauwe samenwerking tussen LNV, VROM en allerlei maatschappelijke organisaties voorbereid en uitgevoerd.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben duidelijk efficiency-verhogende effecten, waarbij altijd overigens van VROM een bepaalde inhoudelijke en financiële inbreng wordt verlangd. Ook de bijdragen aan samenwerkingsprojecten met de omroepen en aan voorlichtingsprojecten van derden is ten opzichte van voorgaande jaren ruim gehalveerd.

Omvangrijke, telkenjare terugkomende dienstverlenende voorlichtingsprojecten zijn tot een basisniveau teruggebracht. Te noemen vallen onderwerpen als: AMvB's Hinderwet nieuwe stijl, de voorlichting t.b.v. de Wet Geluidshinder en het onderwerp binnenlawaai, de brochure-reeksen naar bedrijven, gemeenten en handhavers in het kader van het gevaarlijke afvalstoffenbeleid, evenals voor het milieugevaarlijke stoffen-beleid.

Hetzelfde geldt overigens ook voor de grote dienstverlenende voorlichtingsprojecten op volkshuisvestingsgebied, zoals de jaarlijkse huurverhoging en Individuele Huursubsidie.

Het nog verder terugschroeven van dienstverlenende voorlichting op hiervoor genoemde onderwerpen zou een adequate uitvoering van de Wet Openbaarheid van Bestuur in gevaar brengen, en het niveau van dienstverlening aan burgers en maatschappelijke groeperingen te zeer verlagen.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

BIJLAGE

Hieronder wordt nader ingegaan op de hoofdlijnen van het Milieuvoorlichtingsprogramma voor 1994 waarbij tevens onderscheid wordt gemaakt in de categorie van voorlichting, namelijk openbaarheids-, dienstverlenende of instrumentele voorlichting.

1. onderwerp: **Wet bodembescherming**
toelichting: voortvloeiend uit de Wet Bodembescherming verschijnen er in de loop van 1994 het besluit Verplicht Bodemonderzoek en het Bouwstoffenbesluit. Tevens zijn wijzigingen in het BOOM en Lozingenbesluit te verwachten. Ook het onderwerp bodemsanering waaronder de saneringsparagraaf en de daaruit volgende besluiten zal de nodige voorlichting vereisen.
doelgroepen: provincies, gemeenten, een verscheidenheid aan bedrijfstakken en met name via gemeenten ook betreffende burgers.
categorie voorlichting: openbaarheids- en actieve dienstverlenende voorlichting door een combinatie van publicitaire activiteiten, brochuremateriaal en eventueel groepsgerichte of persoonlijke voorlichting.
budget: f 300 000.

2. onderwerp: **Thema drinkwater/verdroging**
toelichting: de Internationale Drinkwaterconferentie welke begin 1994 plaatsvindt, zal de nodige begeleidende voorlichtingsactiviteiten vragen. Daarnaast is het voornemen drinkwater als onderdeel van het waterbeheersprobleem samen met de VEWIN publieksgericht verder aan te pakken. De voorlichting over waterbesparing naar COAR (niet-huishoudelijke en industriële sector) vereist de nodige aandacht alsmede nadere regelgeving in het kader van het Besluit Zweminrichtingen.
doelgroepen: pers, algemene politiek, specifieke bedrijfstakken en gemeenten.
categorie voorlichting: openbaarheids-, dienstverlenende- en instrumentele voorlichting door middel van publicitaire activiteiten en schriftelijk en audiovisueel voorlichtingsmateriaal.
budget: f 250 000.

3. onderwerp: **Regelgeving landbouw, mest, ammoniak en gewasbescherming**
toelichting: in samenwerking met LNV en (intermediaire) landbouworganisaties is de komende tijd uitgebreide voorlichting vereist over de derde fase Mestbeleid en het Meerjarenplan Gewasbescherming. Gezamenlijk opgestelde voorlichtingsplannen zullen tot uitvoering worden gebracht waarbij VROM milieu-inhoudelijk en financieel moet participeren. Tevens moet aandacht worden gegeven aan het bestrijdingsmidelengebruik door particulieren in samenwerking met LNV en het Convenant Kunststofafval Land- en Tuinbouw. Verder dient VROM de voorlichting te verzorgen ten behoeve van de AMvB Akkerbouwbedrijven milieubeheer en in samenwerking met V&W het Lozingsbesluit W.V.O. Glastuinbouw.
doelgroepen: agrariërs, intermediaire organisaties, specifieke particulieren, gemeenten.
categorie voorlichting: actieve dienstverlenende voorlichting door een combinatie van publiciteit via de vakmedia, uitgebreid schriftelijk en audiovisueel materiaal en interpersoonlijke voorlichting door intermediairen.
budget: f 500 000.

4. onderwerp: **Snelheidslimieten en terugdringen automobiliteit**
toelichting: ter uitvoering van de Evaluatie-nota van de Nota Snelheidsbeperking zal de gezamenlijke campagne van V&W, Justitie, EZ en VROM worden voortgezet. Accent ligt bij de handhavingsondersteu-

nende voorlichting met een continue aanbod van motiverende overwegingen, waaronder milieu.

In de Ministerraad is bepaald dat VROM 25% van de campagnekosten bijdraagt.

Hoewel de voorlichting ten behoeve van het terugdringen van de automobiliteit hoofdzakelijk voor V&W wordt gedaan is VROM daarbij wel zijdelings betrokken alsmede bij activiteiten door derden zoals de Novem, milieuorganisaties e.d.

doelgroepen: automobilisten en handhavende instanties.

categorie voorlichting: de voorlichting ten behoeve van de snelheidslimieten heeft een overwegend dienstverlenend karakter met daarnaast instrumentele impulsen. De voorlichting gericht op het verminderen van het autogebruik bij woon-werk en privégebruik is vooral instrumenteel. Beide onderwerpen vergen een landelijke- en regionale massa-mediale aanpak.

budget: f 500 000.

5. onderwerp: **Klimaatproblematiek/energiebesparing**

toelichting: om het proces van bewustwording van de ernst van de klimaatproblematiek voort te zetten vormen voorlichting en communicatie onmisbare instrumenten, deels massa-mediaal en deels doelgroepsgericht o.a. jongeren. Ook de voorlichting ter begeleiding van de ontwikkelingen in het overheidsbeleid in deze vraagt voortdurende aandacht ten behoeve van draagvlakvorming.

In het verlengde van de klimaatproblematiek dient voorgelicht te worden over oplossingsrichtingen waaronder energiebesparing. Het laatste gebeurt in nauwe samenwerking met EZ en EnergieNed.

doelgroepen: pers, algemene publiek nader gesegmenteerd naar huishoudens, jongeren e.d.

categorie voorlichting: een combinatie van instrumentele voorlichting en actieve dienstverlenende voorlichting over maatregelen, subsidies en voorzieningen met aandacht voor onderzoek naar kennis, houding en gedrag.

budget: f 350 000.

6. onderwerp: **Huishoudelijk afval**

toelichting: het afvalbeleid en dus ook de voorlichting daaromtrent zit volop in de uitvoeringsfase. Dit betekent dat er belangrijke inspanningen moeten worden verricht zowel in het algemene noodzaakbevestigende en preventieve spoor als in het maatregelen-ondersteunende spoor. Ten aanzien van dit laatste geldt de landelijke invoering van de scheiding van groente-, fruit- en tuinafval (g.f.t.) en het thuiscomposteren van g.f.t. en de voorlichting omtrent het KCA-logo en de KCA-lijst. Ook de uitvoering van het Convenant Verpakkingen vraagt participatie van VROM in voorlichtingsopzicht. Verder zijn te noemen onderwerpen als de Verwijderingsbijdrage Autowrakken en de plannen ten aanzien van statiegeld batterijen.

doelgroepen: huishoudens, consumenten, producenten en overheden.

categorie voorlichting: overwegend dienstverlenende voorlichting ter ondersteuning van het beleid en de beleidsmaatregelen en voorzieningen. Omdat het vaak om voorlichting met een gedragsbeïnvloedend karakter gaat zitten er natuurlijk ook instrumentele bedoelingen aan vast. Gelet op de omvang van de doelgroepen is de voorlichting grootschalig massa-mediaal van opzet, echter in aansluiting op de activiteiten van de andere overheden.

budget: f 3 000 000.

7. onderwerp: **Afvalstromen bedrijven**

toelichting: naar een groot aantal sectoren van het bedrijfsleven is over

een reeks van beleidsonderwerpen voorlichting gewenst. Dit betreft met name de invoering van het Hoofdstuk Afvalstoffen van de Wet milieubeheer, de uitvoering van het actieprogramma Afval, het Convenant Kunststofafval Industrie, de inzamelstructuur van het gevaarlijk afval, met name binnenscheepvaart en ziekenhuisafval op grond van BAGA en de EG-verordening Overbrenging van Afvalstoffen zal met de nodige voorlichting moeten worden begeleid.

doelgroepen: reeks van bedrijfssectoren, IMK's, handhavers, andere overheden.

categorie voorlichting: actieve dienstverlenende voorlichting over wet- en regelgeving en instrumentele voorlichting over preventiemogelijkheden door middel van publiciteit en het beschikbaarstellen van voorlichtingsmateriaal.

budget: f 600 000.

8. onderwerp: **Introductie Milieukeur**

toelichting: in de loop van 1994 zullen binnen verschillende produktcategorieën produkten met een milieukeur op de markt gaan komen. Dit vormt hét moment om de betekenis van het Milieukeur grootschalig bij het publiek te introduceren, nu consumenten in de gelegenheid komen dergelijke produkten aan te schaffen. Vanzelfsprekend vindt deze voorlichting plaats in nauwe samenwerking met de Stichting Milieukeur en allerlei betrokken maatschappelijke organisaties.

doelgroepen: consumenten, producenten, intermediaire organisaties.

categorie voorlichting: een combinatie van dienstverlenende en instrumentele voorlichting middels een massa-mediale campagne.

budget: f 750 000.

9. onderwerp: **Nota produkt en milieu**

toelichting: naast de voorlichting over het Milieukeur als onderdeel van het produktenbeleid wordt de bredere samenhang van dit beleid aangegeven in de binnenkort te verschijnen nota Produkt en Milieu. Zowel de voorlichting over deze nota als de voorlichting ten behoeve van de uitvoering van het beleid naar consumenten en produkten vraagt veel aandacht. Een uit te werken communicatiestrategie voor consumenten en detailhandel zal de basis moeten vormen. Ook de voorlichting ten behoeve van het Produktinformatiepunt (PIP) dient in dit kader verder ontwikkeld te worden.

doelgroepen: consumenten, produkten, detailhandel, intermediaire organisaties.

categorie voorlichting: in eerste instantie ten behoeve van de nota openbaarheids- en dienstverlenende voorlichting. In de verschillende uitwerkingen naar onderdelen en activiteiten zullen ook instrumentele aspecten aan de orde komen. Zo is het plan samen met een reeks van maatschappelijke organisaties gezamenlijk aan de komende huishoudbeurs te gaan deelnemen.

budget: f 500 000.

10. onderwerp: **Doelgroepenbeleid industrie**

toelichting: de voorlichting ten behoeve van het Doelgroepenbeleid Industrie kent een algemeen spoor met name gericht op andere overheden en het brede publiek en een convenantenspoor, gericht op de branches waarmee een convenant is afgesloten of in voorbereiding is. VROM is volgens afspraak primair verantwoordelijk voor het eerste spoor en mede verantwoordelijk voor het tweede spoor. Voor 1994 zijn de convenanten met de Zuivelindustrie, de Metaal- en Electroindustrie en met de Papierindustrie aan de orde. De voorlichting naar de Grafische Industrie wordt nog voortgezet.

doelgroepen: branches en brancheorganisaties binnen de industrie,

andere overheden en secundair publiekssectoren.
categorie voorlichting: overwegend actieve dienstverlenende voorlichting ter ondersteuning van de bekendmaking en implementatie van convenanten middels gerichte publicitaire activiteiten en ondersteunende voorlichtingsactiviteiten zoals brochure, bijeenkomsten e.d.
budget: f 500 000.

11. onderwerp: **Draaggolfcampagne en ondersteuning activiteiten derden**
toelichting: de draaggolfcampagne die als overkoepelende milieucampagne in 1990 is gestart gaat een tweede cyclus in. Belangrijk is hierbij de accentverschuiving van verhogen van bewustwording en betrokkenheid naar meer concrete en actiegerichte voorlichting. Daarbij dient de draaggolfcampagne steeds meer als paraplu te gaan fungeren voor lokale, regionale en doelgroepsgerichte activiteiten door andere overheden en maatschappelijke organisatie uit te voeren, waarbij deze activiteiten daarmee een bredere landelijke inbedding en uitstraling krijgen. Een steeds groter scala van argumentaties zal worden aangeboden waardoor burgers over meer informatie gaan beschikken om hun milieugedrag te onderbouwen. In de campagne zullen naast de «gewone» burger ook accenten gelegd gaan worden richting jongeren en decisionmakers/opinieleiders/beslissers binnen bedrijven, verenigingsleven of op bestuurlijk vlak.
doelgroepen: brede publiek en segmentaties daaruit zoals jongeren.
categorie voorlichting: het betreft hier een combinatie van instrumentele en dienstverlenende doelstellingen. Dit laatste vanwege het voorzien in concrete gedragstips op grond van aanvaard beleid. Qua middeleninzet blijft de campagne voorlopig nog een massa-mediaal karakter houden wat mede mogelijk is door de belangeloze medewerking van bijna alle publieksomroepen.
budget: f 4 500 000.

12. onderwerp: **Hinderwet**
toelichting: volgens planning worden er in 1994 drie AMvB's in het kader van de Hinderwet nieuwe stijl van kracht te weten, voor de Glastuinbouw, de Benzinetankstations en de Houtbewerking. Verder ligt er een behoorlijke inspanning om het reeds verschenen materiaal «up to date» te houden.
doelgroepen: betreffende brancheorganisaties en bedrijven, gemeenten.
categorie: actieve openbaarheids- en dienstverlenende voorlichting door publicitaire activiteiten en een pakket voorlichtingsmateriaal volgens een bepaald basistramien.
budget: f 300 000.

13: **Bedrijfsinterne milieuzorg**
toelichting: op basis van een voorlichtingsplan dienen in 1994 een aantal voorlichtingsactiviteiten plaats te vinden die de uitvoering van bedrijfsinterne milieuzorg bevorderen. Hierbij gaat het vooral om het bieden van faciliteiten, onder meer ten behoeve van een papiercampagne door Wereld Natuur Fonds en Milieudefensie en in het kader van een nationale milieuzorgdag. Vanuit VROM zal ook ondersteuning worden gegeven aan informatieuitwisseling vanuit voorbeeldprojecten e.d. De implementatie van de EG-verordening Ecomanagement en -audit zal in 1994 met voorlichting worden begeleid.
doelgroepen: brancheorganisaties, bedrijven, rijksoverheden.
categorie voorlichting: het accent ligt bij ondersteuning en informatieuitwisseling en het is dus dienstverlenende voorlichting.
budget: f 500 000.

14. onderwerp: **Duurzaam bouwen**

toelichting: in 1992 is de voorlichtingsactie Duurzaam bouwen gestart, gericht op de bouwsector met als doel de bewustwording van de samenhang tussen bouwen en milieuzorg te bevorderen. Dit in nauwe samenwerking met de brancheorganisaties die deelnemen aan het Milieuberaad Bouw. Nu blijkt dat de meeste bouwpartijen zich wel bewust zijn van deze samenhang zal het accent verschuiven naar voorlichtingsactiviteiten die de kennis vergroten over de beleidsmaatregelen en over de beschikbare oplossingen in de diverse stadia van het bouwproces. Met name het implementatieplan Bouw- en Sloopafval zal de nodige aandacht vragen evenals het Asbestverwijderingsbesluit en de uitvoering van het Convenant Kunststofafval.

doelgroepen: architecten, opdrachtgevers, aannemers, toeleveranciers e.a.

categorie voorlichting: het komende jaar zal het accent liggen bij het toelichten van beleidsmaatregelen en informatieuitwisseling bij voorbeeldprojecten en beproefde bouwmethoden dus vooral dienstverlenende voorlichting.

budget: f 600 000.

15. onderwerp: **Milieugevaarlijke stoffen**

toelichting: dit en volgend jaar treden delen van het Asbestverwijderingsbesluit in werking. Volgend jaar wordt het gewijzigde Besluit Genetisch Gemodificeerde Organismen van kracht en de EG-verordening Bestaande Stoffen wordt in het Nederlandse stoffenbeleid ingepast. Tevens wordt het beleidsstandpunt Radon uitgebracht.

doelgroepen: een verscheidenheid aan doelgroepen uit het bedrijfsleven, andere overheden en voor enkele onderwerpen ook particulieren.

categorie voorlichting: dienstverlenende voorlichting door middel van op doelgroepen gericht voorlichtingsmateriaal dat actief verspreid zal worden.

budget: f 400 000.

16. onderwerp: **milieutechnologie**

toelichting: het betreft hier een aantal voorlichtingsactiviteiten die gezamenlijk met EZ zullen worden gedaan ter bevordering van het toepassen van milieutechnologische ontwikkelingen, innovaties en «schonere» produktieprocessen.

doelgroepen: bedrijven, IMK's en overheden.

categorie voorlichting: combinatie van dienstverlenende en instrumentele voorlichting met accent op het laatste middels het beschikbaar stellen van schriftelijk- en audiovisueel voorlichtingsmateriaal en het stimuleren van intermediairen.

budget: f 250 000.

17. onderwerp: **Ondersteuning andere overheden**

toelichting: op vele onderdelen van het milieubeleid hebben gemeenten en provincies een belangrijke beleidsuitvoerende taak. Van groot belang daarbij is een optimale informatieuitwisseling van VROM naar gemeenten en visa versa. Daartoe is onlangs het blad Milieu in Uitvoering gestart en zullen mede naar aanleiding van een reeks regionale bijeenkomsten die momenteel plaatsvinden nog nadere activiteiten ontwikkeld moeten worden.

doelgroepen: andere overheden, bestuurders, beleidsmedewerkers en voorlichters.

categorie voorlichting: dit betreft voorlichting als ondersteunend instrument en is derhalve dienstverlenend.

budget: f 600 000.

18. onderwerp: **Voorlichting buitenland**

toelichting: vanuit het buitenland is er reeds enkele jaren grote belangstelling voor de ontwikkelingen binnen het Nederlandse milieubeleid. Daartoe is onder meer gestart met het kwartaalblad Environmental News from the Netherlands. Er zal in 1994 een breder pakket van voorlichtingsmateriaal beschikbaar komen waaronder een film over het Nederlandse milieubeleid. Om de milieuwerkzaamheden van de ambassadeposten te ondersteunen wordt in samenwerking met BuZa een communicatieplan ontwikkeld en uitgevoerd.

doelgroepen: buitenlandse media, bestuurders, beleidsambtenaren, ambassadewerkers e.a.

categorie voorlichting: voorop staan het voorzien in een kennisbehoefte naar het Nederlandse milieubeleid, dus naast openbaarheids-, voornamelijk dienstverlenende voorlichting.

budget: f 350 000.

19. onderwerp: **Milieu en ontwikkeling**

toelichting: de Nederlandse follow-up van de UNCED-conferentie zal in voorlichtingsopzicht vooral worden gedaan door het Platform Duurzame Ontwikkeling. VROM zal de activiteiten van dit Platform en andere organisaties daar waar wenselijk ondersteunen.

Tevens zullen door VROM de ontwikkelingen binnen de VN Commission on Sustainable Development verder worden uitgedragen.

doelgroepen: pers, maatschappelijke organisaties, betrokken burgers.

categorie voorlichting: voorlichting wordt in dit licht als een belangrijk beleidsinstrument gezien dus zal overwegend instrumenteel van karakter zijn.

budget: f 250 000.

20. onderwerp: **Milieubeleidsplan 2**

toelichting: rond de jaarwisseling zal het NMP-2 uitkomen. Het is van groot belang om alle betrokken doelgroepen via de media of zelfs rechtstreeks goed te informeren over de inhoud van het NMP-2, de betreffende actiepunten e.d. Hiertoe zal een voorlichtingsplan worden opgesteld en uitgevoerd.

doelgroepen: pers, maatschappelijke organisaties, brancheorganisaties, andere overheden, betrokken burgers en vele anderen.

categorie voorlichting: het gaat primair om openbaarheids- en dienstverlenende voorlichting door middel van publicitaire activiteiten en de nodige schriftelijke middelen, gesegmenteerd naar doelgroepen en kennisniveau.

budget: f 500 000.

21. onderwerp: **Ontwikkeling speciaal instrumentarium**

toelichting: het WRR-rapport over Milieubeheer: strategie, instrumenten en handhaafbaarheid wees op het belang van een versterkte inzet van het sociaal instrumentarium. Ten behoeve van een verdere strategieontwikkeling is nader onderzoek naar het communicatieve instrumentarium gewenst. Vraagstukken daarbij zijn de communicatieve aspecten van besluitvormingsprocessen, de toepassing van feedback mechanismen in het voorlichtingsbeleid, de mogelijkheden van sociale netwerkmethoden, de samenhang van voorlichting met andere beleidsinstrumenten waaronder andere communicatieve instrumenten en het benutten van marketingtechnieken in het communicatiebeleid.

Dit laatste gebeurt in nauwe aansluiting op de onderzoeksactiviteiten van DGN ten aanzien van sociaal instrumentarium. Concrete acties zijn verder het ontwikkelen en toepassen van de persoonlijke milieutest in samenwerking met de Consumentenbond en bijdragen aan het tot stand

komen van een systeem voor geautomatiseerde informatievoorziening (milieudatabank) voor het brede publiek en specifieke doelgroepen.
doelgroepen: algemeen publiek, consumenten, intermediaire organisaties, bedrijven.
categorie voorlichting: n.v.t.
budget: f 400 000.

22. onderwerp: **Bestrijding dierplagen**
toelichting: reeds lange tijd wordt door VROM een kwartaaltijdschrift uitgebracht «Dierplagen en milieu» ten behoeve van degenen die zijn belast met de dierplagenbestrijding. Ook in 1994 moet dit tijdschrift worden voortgezet. Verder moet de publieksfolder worden herzien. Van belang is ook gemeenten te wijzen op hun taken op dit vlak mede middels een brief en brochure.
doelgroepen: gemeentelijke instanties belast met dierplagenbestrijding alsmede toezichthouders e.d.
categorie voorlichting: dienstverlenende voorlichting.
budget: f 150 000.

23. onderwerp: **Handhaving milieuwetgeving**
toelichting: voorlichting vormt een belangrijk instrument om het handhavingsbeleid van de inspectie milieuhyiëne mee te ondersteunen. In 1994 zal uitvoering gegeven moeten gaan worden aan de voorlichtingsstrategie Handhaving en de communicatiestrategie Inspectie Milieuhygiëne door middel van de nodige schriftelijke middelen en andere activiteiten zoals deelname aan symposia e.d. In april 1994 vindt de derde Internationale Handhavingsconferentie plaats waar de Nederlandse voorlichtingsaanpak zal worden toegelicht. De belangrijkste activiteit blijft het twee maandelijkse blad Handhaving wat – ook blijkens lezersonderzoek – in een grote informatiebehoefte bij handhavers voorziet.
doelgroepen: handhavers van milieuwetten bij gemeenten, provincie, politie e.d.
categorie voorlichting: dienstverlenende voorlichting mede op grond van de voortgangsberichten Handhaving milieuwetgeving.
budget: f 950 000.

24. onderwerp: **Milieucrisismanagement**
toelichting: in het kader van het Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding en het Project Overheidsoptreden, bij Bijzondere Milieuomstandigheden moet een verdere uitwerking plaatsvinden van de prepreratieve voorlichtingsaanpak zowel qua basisstrategie, organisatie en checklisten voor activiteiten. Dit in nauw overleg met andere departementen als BiZa.
Binnenkort gaat het Departementaal Coördinatiecentrum en het VROM-meldpunt voor incidenten van start wat zowel nationaal maar ook internationaal de nodige voorlichtingsinspanningen vraagt. Verder vraagt de deelname aan diverse nationale en internationale oefeningen het nodige aan capaciteit en middelen.
doelgroepen: bestuurders, beleidsmedewerkers en voorlichters van andere overheden alsmede vertegenwoordigers van allerlei organisaties die bij rampenbestrijding zijn betrokken.
categorie voorlichting: dienstverlenende voorlichting op grond van de Rampenwet en het NPK.
budget: f 150 000.

25. onderwerp: **Milieugedragsmonitor**
toelichting: vanaf 1990 loopt de Milieugedragsmonitor, een continue onderzoek naar kennis, houding en gedrag, gerelateerd aan een reeks van gedragsdomeinen zoals afval, verkeer, energie en koopgedrag. Dit

onderzoek is interdepartementaal onder begeleiding van de RVD opgezet en wordt uitgevoerd in samenwerking en met steun van EZ en V&W, waarbij VROM 50% van de kosten voor haar rekening neemt. Tot dusver blijkt het een bron van gegevens op te leveren voor zowel het voorlichtingsbeleid als voor het milieubeleid in bredere zin.

doelgroepen: n.v.t.

categorie voorlichting: n.v.t.

budget: f 200 000.

26. onderwerp: **Diverse activiteiten inclusief subsidies**

toelichting: ten aanzien van diverse overige deelonderwerpen zijn voorlichtingsmiddelen gewenst, veelal brochurematériaal. Verder valt onder deze post ook het herdrukken van het bestaand voorlichtingsmateriaal. Tevens is een bedrag van f 250 000 beschikbaar voor diverse subsidies voor voorlichtingsprojecten van derden, alsmede voor de projectsubsidie burenlawaai voor de Nederlandse Stichting Geluidhinder.

doelgroepen: divers.

categorie voorlichting: betreft zowel dienstverlenende als instrumentele voorlichting.

budget: f 850 000.